

Onderwerp: Beleidsevaluatie 2005-2008 Milieu & Handhaving Ruimtelijke Regelgeving

Ons kenmerk: 09rv000053

Programma(speerpunt): Milieuzorg en Woningbouw

Nummer:

Elst, 6 mei 2009

AAN DE RAAD

1. Samenvatting

In 2004 is het milieubeleid en het handhavingsbeleid ruimtelijke regelgeving vastgesteld door de gemeenteraad voor een periode van vier jaar. Het milieubeleid is destijds verwoord in het Milieubeleidsplan 2005 – 2008 en het handhavingsbeleid in Handhavingsbeleid Ruimtelijke Regelgeving Overbetuwe 2005 – 2008. De uitgangspunten voor de beleidsvelden hadden voor het aspect milieu betrekking op de speerpunten leefbaarheid en duurzaamheid. Voor het aspect handhaving van de ruimtelijke regelgeving lag de nadruk op de speerpunten veiligheid en gezondheid. Over de gehele beleidsperiode 2005-2008 concludeert het College dat de behaalde resultaten hebben bijgedragen aan het realiseren van een groot deel van de doelstellingen uit de twee beleidskaders. In de beleidsevaluaties is ook voldoende aandacht opgenomen voor aanbevelingen voor de beleidskaders voor een nieuwe periode. Het jaar 2009 is overigens hierbij een overgangsjaar naar nieuwe beleidskaders, waarbij niet alleen wetswijzigingen, maar ook bijvoorbeeld de (gemeentelijke) toekomstvisie een plek dient te krijgen.

2. Waarom naar de raad

De beleidsevaluaties over de hele periode van vier jaar geeft een overall beeld van de aspecten milieu en handhaven van de ruimtelijke regelgeving in de gemeente. De evaluatie kijkt dan ook vooral terug naar het verleden van de tijdspanne 2005 – 2008 om te leren voor de toekomst. In de evaluaties worden concreet de volgende vragen beantwoord:

- Welke resultaten zijn concreet behaald?
- Zijn de doelstellingen behaald?
- Welke middelen zijn gebruikt?
- Wat zijn de aanbevelingen en leermomenten voor de toekomst?

Met de beleidsevaluaties 2005-2008 legt het College verantwoording af aan de gemeenteraad over de resultaten van het beleid dat in 2004 door de gemeenteraad is vastgesteld.

3. Doelstelling en beoogd meetbaar effect

Het College vraagt de gemeenteraad de beleidsevaluaties 2005-2008 Milieu & Handhaving Ruimtelijke Regelgeving vast te stellen. De uitgangspunten voor de beleidsvelden hebben voor het aspect milieu betrekking op de speerpunten leefbaarheid en duurzaamheid. Voor het aspect Handhaving Ruimtelijke Regelgeving ligt de nadruk op de speerpunten veiligheid en gezondheid.

4. Argumenten en alternatieven

De basis van de beleidsevaluatie voor milieu is het Milieubeleidsplan 2005- 2008 en voor de handhaving het handhavingsbeleid Ruimtelijke Regelgeving Overbetuwe 2005 – 2008. De opzet van de beleidsevaluatie 2005-2008 is voor het milieugedeelte opgebouwd aan de hand van de milieuthema's in het Milieubeleidsplan, zoals bodem, geluid en vergunningverlening. Het gedeelte van de handhaving ruimtelijke regelgeving is gestructureerd aan de hand van de drie kernpunten van het beleidskader:

1. Onveilige situaties worden voorkomen.
2. Aanwezige achterstanden worden adequaat weggewerkt.
3. Overtredingen worden in volgorde van prioriteit gehandhaafd.

Wij concluderen dat de behaalde resultaten in de periode 2005-2008 hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen uit de twee beleidskaders. Onderstaand gaan wij kort in op beide kaders.

Milieu

Als eindconclusie van het milieubeleidsplan (MBP) kan gesteld worden dat met het bereiken van 75-80 % van de gestelde ambities voor een groot gedeelte invulling is gegeven aan de begrippen Duurzaamheid en Leefbaarheid uit de Milieuvisie. Het is echter niet exact aan te geven wat precies de maatschappelijke effecten zijn van het gevoerde beleid en in welke mate Overbetuwe leefbaarder en duurzamer is geworden. De discussie over meetbare effecten wordt pas de laatste jaren gevoerd maar er ontbreken indicatoren in het MBP die dit inzicht kunnen verschaffen. De belangrijkste redenen dat niet alle ambities (lees de laatste 20%) zijn gehaald zijn onder andere:

- De doelstellingen uit het MBP zijn niet altijd SMART gesteld, zodat niet duidelijk is of een ambitie nu wel of niet behaald is.
- In de planperiode is de regelgeving bij een aantal milieuthema's gewijzigd waardoor doelbereiking niet mogelijk was (bv Bouwstoffenbesluit en het Activiteitenbesluit).
- In de planperiode ontbrak een adequaat monitoringssysteem met meetbare resultaten en effecten. Het beleid was onvoldoende geschikt om effecten te meten. Een tussentijdse evaluatie die inzicht geeft in de mate waarin de afdeling BWM op koers ligt (doelbereiking) met de uitvoering van het MBP heeft niet plaatsgevonden.

Onderstaand is ingezoomd op een aantal (belangrijke) resultaten van Milieubeleidsplan uit de periode. Voor een volledig overzicht is echter het doornemen van beleidsevaluatie Milieubeleidsplan 2005-2008 zelf noodzakelijk.

Resultaat

- Vanaf 2005 bestaat er voldoende inzicht in (ook de kleinere) risicobronnen binnen de gemeente
- Vanaf 2006 zijn nagenoeg alle, niet meer in gebruik zijnde, ondergrondse tanks in de gemeente gesaneerd.
- Door de gemeenteraad is in september 2008 het Waterplan (inclusief het gemeentelijke rioleringsplan) vastgesteld.
- Er bestaat nu een volledig inzicht van de geluidsbronnen (weg, spoor, bedrijven) en hierdoor de geluidssituatie in de gemeente.
- Vanaf 2004 is uitvoering gegeven aan het klimaatbeleid met succesvolle projecten, zoals de BANS subsidie, energiebox aan huis en 'jong geleerd is oud gedaan'.

Aandachtspunten voor nieuw beleid

- In tegenstelling tot het Milieubeleidsplan 2005-2008 de focus leggen op het SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) formuleren van de doelstellingen en actiepunten.
- Een monitoringsparagraaf opnemen, die ook de maatschappelijke effecten (de outcom) van het gevoerde beleid laten zien. Ook zijn heldere prestatie-indicatoren noodzakelijk die de beleidseffecten inzichtelijk maken.
- Een invulling geven aan het gebiedgericht werken, zodat milieukwaliteiten en milieukansen van een gebied structureel en integraal kunnen worden meegewogen in ruimtelijke plannen.

Handhaving Ruimtelijke Regelgeving

De beleidsevaluatie is opgebouwd aan de hand van de kernpunten uit het handhavingsbeleid 2005 – 2008. Deze kernpunten hadden betrekking op:

1. Onveilige situaties worden voorkomen
2. Aanwezige achterstanden worden adequaat weggewerkt
3. Overtredingen worden in volgorde van prioriteit gehandhaafd

Uit de evaluatie voor de beleidsperiode blijkt dat er bij de meeste bouwwerken voldoende toezichtsmomenten zijn geweest. Bij een aantal grote woningbouwcomplexen zijn zelfs meer toezichtsmomenten geweest dan opgenomen in het beleid. Bij de woningen zijn gemiddeld twee toezichtsmomenten geweest, terwijl het beleid sprak over minimaal vijf. Door prioriteitsstelling bij de grotere woningbouwprojecten zijn bijvoorbeeld bij de lichte bouwvergunningen (dakkapel, tuinhuisje) minder toezichtsmomenten, dan het beleid aangaf, geweest. In het nieuwe beleid dient aandacht te zijn voor het bepalen van het aantal toezichtsmomenten per object. Op basis van het handhavingsbeleid 2005 – 2008 was namelijk opgenomen dat bijvoorbeeld een duur tuinhuis (> € 4.500) vijf toezichtsmomenten kende.

In de beleidsperiode is de periodieke controlefrequentie bij bestaande bouw niet gehanteerd. De focus van de vakafdeling was vooral gericht op de toezichtsmomenten op de verleende bouw- en sloopvergunningen en de jaarlijkse adhoc actiepunten, zoals de controle op balkons en platte daken en klachten. Uit de evaluatie blijkt verder dat de ambitie van het preventief handhaven behaald is. We lossen veel zaken op 'in het veld'. Het preventief handelen in de vorm van mondeling waarschuwen en de werkwijze met waarschuwingsbrieven leidt namelijk zichtbaar tot resultaat omdat slechts een minimaal aantal overtredingen terechtkomen in een repressief handhavingstraject.

In het wegwerken van achterstanden hanteren wij gemiddeld de behandelingstermijn zoals gesteld in de Algemene wet bestuursrecht (8 weken). Deze termijn wordt steeds meer gehaald. Wel blijkt dat het aantal (repressieve) handhavingszaken licht toeneemt. Dit komt niet alleen door het toegenomen buitentoezicht, maar ook door de toename van het aantal verzoeken om handhaving.

In alle gevallen zijn in de beleidsperiode de handhavingszaken opgepakt en op basis van prioritering in behandeling genomen en afgehandeld. De afweging van handhaven ten opzichte van legalisatie betekent namelijk dat iedere zaak, hoe klein in omvang ook, maatwerk vraagt bij de totstandkoming van een besluit. Ook het afwijzen van handhavingsverzoeken vraagt om maatwerk en een goede motivering.

Onderstaand is ingezoomd op een aantal (belangrijke) resultaten van het handhavingsbeleid uit de periode. Voor een volledig overzicht is echter het doornemen van beleidsevaluatie Handhaving Ruimtelijke Regelgeving 2005-2008 zelf noodzakelijk.

Resultaat

- het project 'controle balkons Overbetuwe' en 'controle platte daken Overbetuwe'.
- het uitvoeren van integrale controles met Bouwen, Wonen, Milieu en Veiligheid.
- Voldoende toezichtsmomenten bij de grote (woning)bouwprojecten.
- Preventief handhaven (lees het oplossen 'in het veld') werkt.

Aandachtspunten voor nieuw beleid

- Hoe ga je om met de toezichtsmomenten per bouwwerk? Wordt de frequentie van het aantal toezichtsmomenten per object vastgesteld?
- De matrixlijst (lees prioriteiten stellen) is een prima instrument in de prioriteitsbepaling.
- Gebruik de wetswijziging van de Wabo als basis om integraal handhavingsbeleid op te stellen.
- In het nieuwe beleid is het benoemen en het afstemmen van de ambitie en de beschikbare capaciteit noodzakelijk.
- Bij beleidsvorming onderzoeken waarom verzoeken om handhaving de afgelopen jaren is

De looptijd van beide beleidsdocumenten is dus in 2008 beëindigd. De voorbereiding van de nieuwe beleidskaders is in volle gang. In deze voorbereiding zal gemeenteraad uiteraard betrokken worden. Bij de opzet van nieuwe beleidskaders zal nadrukkelijk aandacht zijn voor de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het gebiedsgericht werken. Ook de Toekomstvisie + van de gemeente dient nadrukkelijk een plek te krijgen in nieuw gemeentelijk beleid voor milieu en handhaving ruimtelijke regelgeving. Het jaar 2009 is hierbij dus een overgangsjaar naar nieuwe beleidskaders voor de periode 2010-2014.

5. Doelstelling en beoogd meetbaar effect

n.v.t.

6. Communicatie

In eerste instantie rapporteert het College aan de gemeenteraad. Als de gemeenteraad de beleidsevaluaties 2005-2008 Milieu & Handhaving Ruimtelijke Regelgeving heeft vastgesteld zijn de beleidsevaluaties openbaar. Het is gebruikelijk dat de evaluaties vervolgens op de gemeentelijke website worden geplaatst.

7. Kosten, baten en dekking

Dit onderdeel is bij een beleidsevaluatie Milieu & Handhaving Ruimtelijke Regelgeving niet aan de orde.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

Th.M.M. Hoex.

E. Tuijnman.

8. Relevante stukken

1. beleidsevaluatie 2005-2008 Milieu
2. beleidsevaluatie 2005-2008 Handhaving Ruimtelijke Regelgeving

Portefeuillehouder: Frits Witjes (Milieu) en Ruud Mooij (Ruimtelijke Regelgeving)
Behandelend ambtenaar voor technische vragen: D.P.M. Ploum, tel.: (0481) 362127,
email: d.ploum@overbetuwe.nl